

Hij maakte aanstalten om den parlementairen weg in te slaan.

Door een deel van zijn vrienden was hij verlaten. Met wat hem trouw bleef, scheen hij het niet te kunnen bolwerken.

Het fascisme scheen zijn einde nabij.

Thans echter maakte Mussolini opnieuw een halven draai.

Hij doet zich weer voor als de sterke man.

Waar hij de politieke Sanatogen gekocht heeft, die hem krachten gaf, weet niemand.

Maar hij voelt zich weer diktator.

Neemt de misdaden van de extreministen onder de fascisten voor zijn rekening.

Verbiedt de verschijning van verschillende dagbladen.

Verbittert liberalen, met wie hij samenwerkte.

Mobiliseert de spoorweginfrastructuur.

Maar zal er wel een hoeveelheid Sanatogen groot genoeg zijn om hem zooveel sterkte bij te zetten, dat hij zijn diktatorschap nog twee jaar rekt?

— Het hinkende paard.

Het hinkende oorlogspaar rijdt nu pas door de oorlogvoerende landen.

Het heet: betalen.

Frankrijk wou het eerst aan Amerika zijn schulden afdoen.

Maar Engeland's ros en eenhoorn allebei trappelen van ongeduld. De Brit zegt: dan moet ge minstens tegelijk mij betalen, want ik heb u al zoo lang uitstel verleend.

Een moratorium! Zoo smeekt Marianne broeder Jonathan. Doch deze grint in zijn baard van neen.

Ook tot Germania zendt Jonathan den deurwaarder.

Volgens welk artikel van het verdrag van Versailles, vraagt de zeer in omvang geslonkene?

Volgens geen enkel artikel, snauwt hij, maar ik moet mijn onkosten terug hebben.

Jonathan is slim.

Hij deed niet mee aan het verdrag van Versailles.

Hij sloot zich niet aan bij den Volkenbond.

Hij hield zich officieel afzijdig bij het Dawes-plan.

Hij denkt niet aan het onderteekenen van het protocol van Genève.

Hij behoudt zich volle vrijheid voor.

Hij trekt echter met een dierentemmersblik het hinkende paard naar zich toe, met goudmarken, franken en ponden beladen.

— Overstaan.

Wegens plaatsgebrek moet ons vervolgartikel benevens andere overstaan.

HEPP.

LITERATUUR EN KUNST.

Het Christelijk Congres voor Jongeren.

II.

In het vorige nummer spraken we over de morgenvergadering van het Christelijk Congres voor Jongeren, dat den 2en Kerstdag te Amsterdam werd gehouden.

Des middags sprak allereerst Z.E. Minister Dr J. Th. de Visser over: „Het Absolute in Christus". De pers heeft de krachtige, inspiratieve rede van den Minister in haar geheel meegedeeld (zie b.v. „Alg. Handelsblad", Zaterdag 27 Dec., Ochtendblad); we behoeven dus niet anders dan de groote lijn hier aan te geven.

De Spreker had zich afgevraagd, toen hij de uitnodiging ontving om te spreken op een Congres voor Jongeren, of het den ouderdom wel is toevertuigd in zoodanige samenkomst het woord te voeren. De ouderdom vervalt zoo spoedig in den vernanenden toon, waartegen de jonkheid reageert. Twee redenen brachten hem echter er toe, toch de uitnodiging te aanvaarden. Ten eerste, het vertrouwen, dat ook het woord van den oudere den weg vinden zal tot het hart der jongeren; ten tweede de wetenschap dat, hoewel willen en werken bij de jeugd niet steeds harmonisch samengaat, en zekere onrijpheid het doen der jongeren aankleeft, toch haar zoeken is naar het absolute, het volstrekte, waaraan zij houvast heeft. En daarin ligt het aanknooppunt tusschen haar en den ouderdom, want ook deze heeft er behoefte aan, bestraald te blijven door den glans van het absolute en daarom kan hij, in meerdere ervaring, de jeugd bij haar streven steunen. De jeugd doet den oudere kind blijven van zijn tijd, de oudere kan de jeugd voorbereiden tot den strijd, die komt. Zoo helpen zij elkaar. En dat kunnen zij met geestdrift doen, waar het absolute geen abstractie is, maar substantie is geworden in Christus, die Het Licht der wereld is, De Waarheid, Het Brood des Levens. Door alle tijden blijft Christus in 't gewoel der gebeurtenissen hoog boven alles uitsteken, met uitgebreide armen allen tot zich roepend. Bij alle geweldige geestesbewegingen rijst uit de kokende zee van wisselende systemen altijd weer de Rots der Eeuwen op. En daar kunnen wij onze toevlucht zoeken met het „Abba, Vader" op de lippen. Het compas der zielen, dat in de stormen van het leven zijn vaste richting naar het Noorden, naar Boven, heeft verloren en onrustig heen en weer trilt, zal

in Hem zijn rustpunt kunnen weervinden. Dat is het moedige, maar het toont ons ook onze taak, de taak van oud en jong, vastberaden door de stormen der levenszee heen sturen naar Hem, te bereiden den weg voor den Koning der koningen.

Nadat het koor onder begeleiding van Jan Zwart een oud kerstlied gezongen had, betrad de heer J. Schouten den kansel, om te spreken over „Christelijke kracht".

In den breede ontvouwd de Spreker de gedachte, dat alle christelijke kracht voortkomt uit het christelijk geloof, door Gods genadegaven in den Heiligen Geest geworcht. Dat geloof geeft kracht om in de wereld te werken. Dat geloof geeft ons kracht, als we in de groote drukte van het wereldleven ons eenzaam of radeloos gevoelen. Al ons werken en strijden steunt op die kracht, op den steenrots, die in Christus is.

Het was een bemoedigend woord, dat den Congressisten bij het uiteengaan, ieder naar zijn eigen werk en taak, werd medegegeven ter overdenking.

Nadat op initiatief van Minister de Visser de geheele vergadering zich vereenigd had in den lofzang „Eere zij God" en het koor andermaal gezongen had, sloot de voorzitter met een korte toespraak en dankgebed dit eerste Congres.

Wat is nu de betekenis geweest van deze samenkomst?

Dr Kolkert zeide het in z'n slotwoord: dat over alle scheidsdijwallen heen de hand is gereikt, dat verlevendigd is het besef van de eenheid in Christus. En op dien grondslag kan en zal nu worden voortgebouwd. De middelen moeten gezocht, de wegen moeten worden uitgestippeld om het groote werk, dat het Congres als taak heeft doen zien, te verrichten. Deze samenkomst heeft de strijdvaardige krachten willen samenbrengen en het doel van den strijd doen aanschouwen en dus is de betekenis van dit Congres geweest, dat het verlevendigd heeft het besef van de noodzakelijkheid van aller samenwerking tot het groote doel en van de eenheid, die allen bindt in den Eenige.

Inderdaad een zaak van groot belang en een reden tot dankbare verheuging.

C. T.

PERS-SCHOUW.

„Perfide mathematica."

Onder de menschen, die met genever en andere, alcoholvrije, gansch nette en brave, bedwelmingsmiddelen het nieuwe jaar van zich afzetten, willen wij niet behooren. Het keeren en wederom keeren van het oude is vermoeiend, gelijk de Bijbel ons zegt; en dat moeten wij durven weten. Er is een zekere „mathematica", een zekere wijskunde, in de regelmaat der dingen: onze tijden zijn in Gods hand; en: Hij kent den loop der zon en de baan der sterren en geen van die zal zijn geboden weerstaan. Maar dat wil nog niet zeggen, dat wij ons kunnen vereenigen met de door den auteur zelf misschien niet eens doorvoelde uitdrukking van J. Greshoff, in zijn dichtbundel „De Ceder", als hij spreekt van „Gods perfide mathematica". Gerard van Eckeren geeft in „De Gouden Winckel" daarvan een aankondiging, en zegt:

Intusschen, wat mij in dezen nieuwen bundel bovenmate aantrekt is de schoone samenhang, de continuïteit, waarin hier een van alle vroegere, te wankel gebleken zekerheden losgewrikte ziel zijn onrust, die de eenwige onrust is van het menschengeslacht, in rhythmische bewogenheid belijdt. Alle vastheden zijn verkeerd in haar tegendeel; nieuwe vastheden zijn geprojecteerd maar nog niet bevestigd, tenzij de vastheid van het weten, dat alle worden in een zijn gegrond is, zooals weer alle zijn in vloeijing vergaat.

Als een „gevangene" voelt zich de ziel in tijd en maat.

De bol zwiert zinloos langs de blinde baan

Tusschen vijandige planeten;

Wij zien altijd zon op- en ondergaan

En kunnen geen minuut vergeten

Dat deze wreede regelmatigheid

De vloek is van ons in den tijd

Gekneld bestaan.

Dan vraagt de dichter, waarom ons het hunkeren is ingeboren naar de ongetoonde hemelvlucht, en waarom wij nimmer van ons heil de tijding vermogen te spelen

In 't klare en onverbiddeleke ja

Van Gods perfide mathematica

En dwang.

In de wanhoop van onze onzekerheden dolen wij als dronken zwervers langs de leegte straten, als de wandelende Jood beladen met Gods vloek, en als sombere drinkers zien wij de malle wereld schotsch en scheef, en onze wijsheid is de wijsheid van het volk, dat het bal meent te zijn waar de wijn is en de vrouw.

Wat is tegenover dergelijke uitlatingen het geloof toch rijk; het geloof, dat in de „mathematica" der werelden, in de opeenvolging der tijden, in den wederkeer van alle historische grondvormen niet heeft gevonden een perfide mathematica van een verschrikkelijken God, maar Zijn trouw aan Zichzelf en daarom aan ons. Want wie dat geloof draagt in de ziel, die heeft in den tijd niets anders gevonden, dan een hartachtigheid van God, die tusschen de eerste zonde en de uiteindelijke bezoldiging der zonde heeft ingeschoven de opeenvolging der eeuwen, waarin God het pleit met

Zichzelf voeren zou in Christus tot behoud van wereld en menscheit. De mathematica der dingen, hoezeer ze vermoet allen, die den Prediker volgen en verstaan, zij is ook arbeid van God om te komen tot den grooten sabbath; zij is de groote vertroosting; want wat van den kosmos in onzen chaos nog gebleven is, dat is juist de mathematica, de orde, het systeem van God. En dat die mathematica eens niet meer een dwang zal zijn, maar de groote draagkracht van alle tot God ge-orde-de leven, dat is niet voor den vluchtenden, maar voor den geloovigen mensch op nieuwjaarsdag de sterke verblijding.

Kimham en de herberg.

Het wordt nu toch wat al te bar. Al de protesten van Dr Joh. de Groot tegen de theorie van „het onbeweeglijk Oosten" blijken voorbij te gaan aan het weekblad „Praktika" (weekblad voor en door Protestantische Godsdienst-Lectraars). Het blad heeft ontdekt, wie de „herberg" heeft „gesticht" te Bethlehem, de „herberg", waarin geen plaats was voor Jozef en Maria. Schrijvende over preekmotieven voor het Kerstfeest, zegt het blad:

Ik zou trachten 't onderwerp te verdeelen b.v. op deze wijze:

25 Dec. v.m. „Jezus vrijwillige vernedering" als een tooneel van Gods genade en een voorbeeld voor ons (Fil. 2:5-8). Daarbij kan gewezen worden op de geringheid van het Joodsche volk, van Jozef en Maria, van Bethlehem. (De herberg aldaar gesticht door Kimham, over wien 2 Sam. 19:37-40, Jer. 41:17). Vergelijk ook 1 Cor. 1:17-31, „de waarheid en de kracht der wereld beschaamd door de dwaasheid en de zwakheid Gods".

Kimham, de eerste-steen-legger van „de" herberg! Men kan verder de fraaigheden vernemen vullenden met wellustigheid. B.v.: Kimham, die de „herberg" stichtte, had veel op met David, maar de Erven Kimham, zooveel eeuwen later, zenden: geen plaats in de herberg voor Jozef en Maria! Maar het is toch eigenlijk zeer droevig. Wat een armoede! Inmiddels zijn de vraagpunten voorloopig weer genoeg; de een leest in Jer. 41:17 niets van een herberg, doch van de schaapskooien van Kimham; de ander, b.v. Giesebrecht, weet met „Gidroth Kimham" heelmaal geen raad; maar Praktika is de derde, die er alles van weet. Alleen kan nu de vierde komen om op te merken, dat Jezus niet meer in Bethlehem geboren is, maar in de buurt van Bethlehem, want daar lag dat oord, dat den naam van zekeren Kimham voert. Weer een raaisel dus! Zoo blijft de theologie leven. Maar — hebben de menschen zoo weinig te vertellen van het Kerstfeest zelf, dat ze tot die Kimham-migheden hun toevlucht moeten nemen? O, die arme herberg! Voor enkele jaren heeft nog in een Geref. Kerk van een provinciale hoofdstad iemand argumenten ontloend aan die herberg voor de drankbestrijding; voor wie Jezus volgen wil, is er nog geen plaats in de „herberg"! Zoodat ik, als de preek betrouwbaar is, nooit in een hotel logeeren mag. Hier heeft de orthodoxie het recht verloren te schelden op den tijd, die op paschen preekte over het nut van vroeg opstaan en op Kerstfeest over de groote betekenis van promptie stalreiniging. Want deze rationalistische vondsten zijn één met Gereformeerde Kerststriden tegen kroegloopers op grond van Lucas 2:7 en ook één met de Kimham-narigheid van Praktika.

De plumpe Noordling.

Verstandiger dan zoeven toont Praktika zich, wanneer het protesteert tegen wat de heer H. Bakels schreef in het Weekblad voor Vrijzinnig godsdienstigen in dezen vorm:

De fantaseerende Zuidelijke geest is overvloedig aan den gang gegaan en heeft het N. T. letterlijk volgestopt met ongeloofbare verhalen van uit maagel geboren, uit dooden verreezen, honderd wonderdaden doend, op aarde neergedaald, god-in-den-vorm-van-een-man; en al het ongeloofbare, dat daarmee samenhangt. De Zuidergeest smulde in al die geestelijke opsmijderij. Ze jekten er maar op los, zoodat ze 't haast zelf geloofden. Maar nu is 't malle en het allermaalste dit: dat die hardhersenige botte Noordeuropeaan er in geloven zijn. Ze hebben alles maar voor zoete koek opgenomen.

Die heer! Die heer! Die plumpe heer! Die plumpe Noordling!

Dómoor die je bent!

De gladde vos van het Zuiden jukt hem een sjeufje aangenaam verhaal voor.

„Geloof maar dit en dat van den in het vleesch gekomen god en gij zult zalig worden in een wel-aangenamen hemel."

De gladde vos snijdt dat op in plechtige termen, soms in Alexandrijnschen stijl (het Evangelie van Johannes), in een geniaal verhaal.

En... de plumpe Noordling gelooft.

En dat de ongeschoren, ongeknipte, ongekamde, ononderwezen, boersche, halfwilde Germaän en Kell van het jaar achthonderd uit den tijd van Bonifacius dit nog geloofde als een Zuidelijke zending het hem op de mouw spelde, dat is nog wát.

Maar dat de meeste Germanen het heden nog gelooven, dat is toch al te gek.

En toch: dat gekke gebeurt.

De plumpe Noordling gelooft.

Die heer! Die heer! Die plumpe heer! Die plumpe Noordling!

Dómoor, die je bent!

Repeteerende breuk!

Kan hij geen vraagstukken meer zien, gezeide heer Bakels?

Over Keizer Augustus.

Beter dan Kimham-hypothesen op te diepen uit Trom

mis, betes
geestelijke
aangenaam
zuiden (20
proloog of
tijd te ken
die antiek
ds H. W. L.
frische ar
delend ove

In E
schillen
dagen

Ters
werk c
statu
instu

O
wilde
en dac
terug

hij de
de gr
ouderd
de laa

De S
uit mee
gemeen
een zel
vianus
was er
niet v
droeg E
ten po

Octav
am Sac
klaard

Eerst
onderw
perat-
zaken d
tot Po
ter, was
heidend

Bover
door he
tus, he
woord

moet ee
Octaviat

Van r
lyke nu
in het

benoemt
Toen m
weende

Onwilleke
zandtenver
om Kerstfe
En ds Lama
n lezer.

N.B. Deze
over van ve
den kalende

De inhoud
van a-z is
Wat men

Hierin vin
in het boek

te gaan doe
als Christen

dan te bekl
neutraliteit
beduidt vern

gevaar en s
Het liefst

opgenomen
„doet", smaa

werkzaam bli
dat hij den

kunde benijdt
geheel een

ver erop volg
onze jonge

verdiepen in
kers der eou

de boeken vi
in het profe

de Christelijk
foedament is

Inderdaad,
Menige kw

om, ware do
Deze gesel

populairste, o
Casimir is er

en pikant en
kunt gij zijn

dispositie is
benitten zulk

Maar deze
zijde. Geen w

dan de filosof
heeft overwo

aan — we
Een boek

dat de auten
daarover n